Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: E 44/2024 vp (eduskunta.fi)

Perusmuistio: Pääomamarkkinaunionin tulevaisuus (eduskunta.fi)

Lausunnonantaja: Suomen Teollisuussijoitus Oy

Lausunto

Suomen Teollisuussijoitus Oy kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa ettei sillä ole merkittäviä huomioita asiassa.

Suomen Teollisuussijoitus Oy pitää erittäin tärkeänä pääomamarkkinaunionin loppuun saattamista ja pääoman vapaan liikkuvuuden parantamista poistamalla rajat ylittävien sijoitusten ja varainkeruun esteitä. Myös sääntelyn ja byrokratian keventäminen on kannatettava tavoite. Toimivien pääomamarkkinoiden kannalta tärkeää on muodostaa riittävän ennakoitava sääntely-ympäristö, joka kannustaa sijoittamiseen ja kohtelee tasapuolisesti erilaisia sijoittajia. Suomen Teollisuussijoitus Oy viittaa Pääomasijoittajat ry:n lausuntoon ja yhtyy siinä esitettyihin havaintoihin pääomamarkkinaunionin sääntelystä.

Suomen Teollisuussijoitus Oy kiinnittää erityistä huomiota tavoitteeseen parantaa kasvu- ja scale-up vaiheessa olevien yritysten rahoitusmahdollisuuksia. Tämä on ensisijaisen tärkeää, jotta eurooppalaisilla yrityksillä olisi mahdollisuudet maailmanlaajuiseen kilpailuun ja menestymiseen. Kasvurahoituksen lasku vuonna 2023 on ollut Euroopan laajuinen ilmiö ja sidoksissa taloussuhdanteisiin ja -näkymiin. Siinä missä vuonna 2022 eurooppalaiset kasvuyhtiöt saivat yhteensä 17,3 miljardin euron edestä sijoituksia, vuonna 2023 sijoitusmäärä oli yhteensä 12,6 miljardia euroa (laskua –28 %). Sijoitusmäärien lasku johtuu samasta ilmiöstä sekä Suomessa että koko Euroopassa: kansainvälinen kasvurahoitustoiminta on vähentynyt, mikä on vaikuttanut myös kotimaisiin sijoittajiin, vaikka sijoituskelpoisten kohteiden kehitysmäärät eivät ole merkittävästi laskeneet.

Kun ulkomaista pääomaa on entistä vähemmän tarjolla, suomalaiset kasvuyritykset ovat korostuneesti kotimaisen rahoituksen varassa. Kotimaisten pääomasijoittajien rahoituskapasiteetin kehitys on kuitenkin vielä kesken eikä se ole riittävää ajatellen suomalaisten kasvuyritysten potentiaalia. Myös viimeisimpien Suomen start-up yhteisön kyselytutkimusten mukaan vaikuttaa siltä, että juuri rahoituksen puute on suurin suomalaisten kasvuyritysten esiin nostama kasvun este tällä hetkellä.

Kasvuyritysten rahoitusmahdollisuuksien parantamisessa myös julkisomisteisilla pääomasijoitusyhtiöillä on tärkeä rooli. Julkisomisteisten pääomasijoitusyhtiöiden kautta voidaan hyödyntää myös Euroopan Investointipankin tarjoamia mahdollisuuksia sekä InvestEU-rahoitusohjelmaa. Erityisesti InvestEU-ohjelmaa tulisi kuitenkin jatkossa kehittää siten, että se sopisi myös pääomasijoitusrahoitukseen. Nykyiset ohjelman toimeenpanoon liittyvät aikarajaukset sekä takaukseen perustava toimintamalli sopivat erittäin huonosti pääomasijoittamiseen. EU-rahoituksenvälitykseen omat haasteensa tuovat myös tiukat raportointivelvoitteet.

Lopuksi Suomen Teollisuussijoitus Oy toteaa, että julkisen rahoituksen rooli on yksityistä rahoitusta täydentävä. Yksityisen pääoman saatavuutta voidaan parantaa suomalaisia pääomasijoitusrahastoja kasvattamalla ja helpottamalla rajat ylittävää varainkeruuta.